Pääomasijoittajat

10.4.2025

Eduskunnan talousvaliokunnalle

VNS 1/2025 vp Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta.

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Pääomasijoittajat ry:ltä asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston teollisuuspoliittisesta selonteosta.

Lausuttavana olevassa selonteossa esitetään Suomen pitkän aikavälin teollisuuspolitiikan strateginen suunta. Selonteon tavoitteena on vahvistaa teollisuuden kilpailukykyä, houkutella investointeja, kasvattaa arvonlisää ja tukea siirtymää vähähiiliseen talouteen. Vientivetoinen kasvu, osaavan työvoiman saatavuus, tutkimus- ja kehityspanostukset sekä puhtaan energian hyödyntäminen muodostavat selonteon keskeisen sisällön.

Pääomasijoittajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu asiassa seuraavaa:

Yleistä selonteosta

Pääomasijoittajat ry pitää selontekoa strategisesti perusteltuna avauksena, joka vastaa teollisuuden kohtaamiin rakenteellisiin haasteisiin. Suunta on oikea: teollisuuden uudistaminen ja kasvu edellyttävät kokonaisvaltaista politiikkaa, jossa yhdistyvät osaaminen, investointiympäristö ja teknologinen murros.

Pidämme tärkeänä, että selonteossa tunnistetaan myös yksityisen pääoman merkitys uudistumisen mahdollistajana. On keskeistä, että pääomasijoitustoiminta – joka rahoittaa merkittävän osan kasvuyrityksistä ja innovatiivisesta teollisuudesta – otetaan aktiivisesti mukaan strategiseen kokonaisuuteen.

Teollisuussijoituksen rooli ja rahoituksen yhteensovittaminen

Pidämme myönteisenä selonteon kirjausta julkisen ja yksityisen rahoituksen yhteensovittamisesta. Teollisuussijoitus Oy:n roolin vahvistaminen on tervetullut linjaus, erityisesti suurten investointien rahoitusvajeen paikkaamisessa. Samalla on syytä korostaa, että Teollisuussijoituksen roolia pääomasijoitusrahastoihin sijoittavana ankkurisijoittajana ei tule unohtaa.

Selonteossa korostuu julkisen sektorin rooli sekä ns. strategisten toimialojen tukeminen. Pääomasijoittajat ry muistuttaa, että liiallinen valikoivuus ja poliittinen ohjaus voivat vääristää kilpailua ja ohjata resursseja tehottomasti. Markkinaehtoinen pääomasijoittaminen perustuu riskiä sietävään yksityiseen pääomaan ja toimialaneutraaliin näkökulmaan. Tämän toimintalogiikan huomioiminen olisi tärkeää, jotta julkiset toimenpiteet täydentävät, eivätkä korvaa, toimivia markkinamekanismeja.

Teollisuussijoituksen kapasiteettia voidaan lisätä merkittävästikin, mutta se ei yksinään ratkaise rahoitushaasteita. Ilman rinnalla toimivaa, elinvoimaista ja riittävän suurta yksityistä pääomamarkkinaa, julkisen toimijan vaikutus jää väistämättä rajalliseksi. Kestävä investointiekosysteemi syntyy vain silloin, kun yksityinen ja julkinen pääoma täydentävät toisiaan. Tämä tapahtuu parhaiten yksityistä pääomasijoitusmarkkinaa kehittämällä.

Suhde kasvuriihihankkeen ehdotuksiin

Selonteossa ei käsitellä pääomasijoitusmarkkinan kannalta keskeisiä rakenteellisia ja verotuksellisia esteitä, jotka Kasvuriihen loppuraportti on tunnistanut. Kasvuriihi-hankkeen suositukset rahastorakenteen ja verotuksen osalta tarjoavat konkreettisen työkalupakin, jolla voidaan aktivoida yksityistä pääomaa kestävään kasvuun.

Pääomasijoitusrahastot toimivat Suomessa kommandiittiyhtiömuodossa (ky), joka ei vastaa nykyaikaisen rahastotoiminnan tarpeita. Ky-muoto aiheuttaa verotuksellisia esteitä erityisesti kahdelle sijoittajaryhmälle:

- Yleishyödylliset yhteisöt, kuten säätiöt, joutuvat maksamaan veroa suomalaisista rahastoista saaduista tuotoista, toisin kuin vastaavista ulkomaisista rahastoista.
- Ulkomaiset rahastojen rahastot (FOF) voivat joutua Suomessa elinkeinotoiminnan piiriin ja verovelvollisiksi, mikä luo tarpeettoman hallinnollisen taakan ja karkottaa sijoittajia. Lisäksi kaikkia ulkomaisia sijoittajia rasittavat kansainvälisestä markkinastandardista poikkeavat raportointivaateet.

Pääomasijoittajat ry kannattaa Kasvuriihen ehdotusta, kommandiittiyhtiömuotoisen rakenteen jatkokehittämisestä sekä uuden rahastorakenteen kehittämisestä.

Toteutettuna ehdotukset tukisivat suomalaisten kasvuyritysten rahoituksen saatavuutta ja edistäisivät kilpailukykyä ilman merkittäviä julkisen talouden menetyksiä – ja parhaassa tapauksessa kasvattaisivat verokertymää investointien ja kasvun kautta.

Tutkimus, kehitys ja aineeton arvonluonti

T&K-panostusten suuntaaminen ja yhteistyön tiivistäminen tutkimuslaitosten ja yritysten välillä on oikea linja. Erityisesti aineettoman omaisuuden, datan ja teknologian parempi hyödyntäminen tukee pääomasijoitusrahastojen kohdeyritysten kansainvälistä kasvua.

Osaava työvoima ja kansainvälinen rekrytointi

Pääomasijoittajat ry yhtyy selonteon näkemykseen osaavan työvoiman ratkaisevasta merkityksestä. Pääomasijoitusrahastojen kohdeyrityksille

osaajapula on yksi keskeisimmistä kasvun esteistä. Korostamme tarvetta nopeuttaa työperäistä maahanmuuttoa, edistää ulkomaisten opiskelijoiden jäämistä Suomeen ja keventää kansainvälisten osaajien rekrytointiprosesseja.

Yhteenveto

Pääomasijoittajat ry kannattaa selonteon strategisia tavoitteita. Jotta yksityinen pääoma saadaan täysimääräisesti mukaan, tulee myös pääomasijoitusmarkkinoiden toimintaedellytykset päivittää.

PÄÄOMASIJOITTAJAT RY

Anne Horttanainen
toimitusjohtaja